

Wybrane przypadki medyczne na oddziale chirurgii i onkologii dziecięcej

Maria Marciniak

Opiekun koła: Dr n. med. Janusz Jabłoński

Kierownik kliniki: Prof. dr n med. Ewa Andrzejewska

Ostre zespoły brzuszne

Do ostrych chorób jamy brzusznej zaliczamy te jednostki chorobowe, w przebiegu których dochodzi do zaburzeń czynności narządów wewnętrznych zagrażających życiu chorego, a więc wymagających zabiegu operacyjnego ze wskazań nagłych

Ostre zespoły brzuszne

Przyczyny ostrych zespołów brzusznych

- Stany zapalne
- Niedrożności przewodu pokarmowego
- Krwawienie do przewodu pokarmowego
- Następstwa urazów brzucha

Ostre zespoły brzuszne

Stany zapalne –dziecko starsze

- Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego
- Ostre zapalenie trzustki
- Zapalenie pęcherzyka żółciowego
- Inne rzadsze przyczyny:
  - Zapalenie uchyłka Meckela
  - Zapalenie przydatków u dziewczynek
  - Skręt torbieli jajnika
  - Choroba Leśniowskiego-Crohna

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Zapalenie wrostka
robaczkowego
(ZWR) jest
najczęstszą
przyczyną „ostrego
brzucha” u dzieci
starszych

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

ZWR – postaci kliniczne

- Appendicitis follicularis, simplex, reactiva
- Appendicitis phlegmonosa
- Appendicitis gangrenosa
- Appendicitis gangrenosa perforativa

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Objawy ZWR:

- Ból umiejscawiający się w prawym podbrzuszu o charakterze ciągłym, narastającym w czasie
- Miernie podwyższona temperatura ciała (do 38C)
- Nudności i wymioty
- Utrata łaknienia
- Zaparcia lub biegunka
- Parcie na mocz lub częstomocz
- Często objawy nietypowe

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Badanie kliniczne ZWR:

- Bolesność uciskowa i obrona mięśniowa w prawym dole biodrowym
- Bolesność przy opukiwaniu brzucha
- Objaw Blumberga – przy zapaleniu otrzewnej
- Osłabiona perystaltyka jelit
- Przyśpieszenie tętna nieadekwatnie do wzrostu temperatury
- Bolesność po stronie prawej w badaniu per rectum – **OBOWIĄZKOWO!**
- Objaw Rovsinga i Jaworskiego

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Badania dodatkowe przy ZWR:

- Leukocytoza > 12 000 w mm³
- Podwyższenie poziomu CRP
- USG jamy brzusznej – wykluczenie innych przyczyn bólu
- Badanie ogólne moczu – nieznamienne
- RTG jamy brzusznej - nieznamienne

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Różnicowanie ZWR:

- Choroby układu moczowego (kamica nerkowa, zapalenie nerek, pęcherza)
- Choroby układu rozrodczego (zapalenie przydatków, skręt jajnika)
- Choroby układu pokarmowego (infekcje jelitowe, zapalenie węzłów chłonnych krezki, zapalenie uchyłka Meckela)
- Zapalenie lub kamica pęcherzyka żółciowego

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Powikłania nieleczonego ZWR

- Perforacja wzrostka robaczkowego
- Ograniczone lub rozlane zapalenie otrzewnej
- Naciek zapalny okołowrostkowy
- Ropień okołowrostkowy

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

ZWR -leczenie

- Zawsze operacyjne (klasycznie lub laparoskopowo)
- Leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe (po badaniu)
- Kroplówka nawadniająca
- Antybiotykoterapia:
  - Penicylina półsyntetyczna
  - +Aminoglikozyd
  - +Metronidazol

Ostre zapalenie wrostka robaczkowego

Powikłania po leczeniu ZWR

- Zakażenie rany pooperacyjnej (najczęstsze)
- Niedrożność jelit porażenna lub mechaniczna
- Ropnie wewnątrzbrzuszne
- Przetoka kałowa

Ostre zespoły brzuszne

Przyczyny ostrych zespołów brzusznych

- Stany zapalne
- Niedrożności przewodu pokarmowego
- Krwawienie do przewodu pokarmowego
- Następstwa urazów brzucha

Krwawienie do przewodu pokarmowego

Rozróżnia się:

- krwawienie z górnego
  - i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, dla których granicą jest zagięcie dwunastniczo-czcze (więzadło Treitza).

Krwawienie do przewodu pokarmowego

Wymioty niezmienną krwią (haematemesis) - masywny krwotok z górnego odcinka przewodu pokarmowego, np. żylaki przełyku, owrzodzenie trawienne przełyku, owrzodzenie dwunastnicy

Wymioty fusowate – j.w., ale mniejsze nasilenie krwawienia

Krwawienie do przewodu pokarmowego

Smoliste stolce (melaena) – krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego lub początek krwawienia z uchyłka Meckela

Stolce krwiste, krew ciemna, strawiona - masywne krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego z przyspieszoną perystaltyką lub krwawieniem z jelita cienkiego, np. uchyłek Meckela lub zdwojenie przewodu pokarmowego

Stolce krwiste – krew jasna, świeża – krwawienie z okrężnicy, odbytnicy lub odbytu, lub krwawienie

Krwawienie do przewodu pokarmowego

Stolec powleczony świeżą krwią – krwawienie z odbytnicy lub odbytu np. polip

Ostra biegunka z krwią – krwawienie w przebiegu infekcji jelitowej (colitis)

Przewlekła biegunka z krwią – wrzodziejące zapalenie jelita grubego (choroba Leśniowskiego-Crohna)

Uchylek Meckela

Przetrwała pozostałość przewodu pępkowo-jelitowego z życia płodowego.

Przyjmuje się, że jest obecny u około 2% wszystkich ludzi. W ogromnej większości przypadków nie daje żadnych objawów.

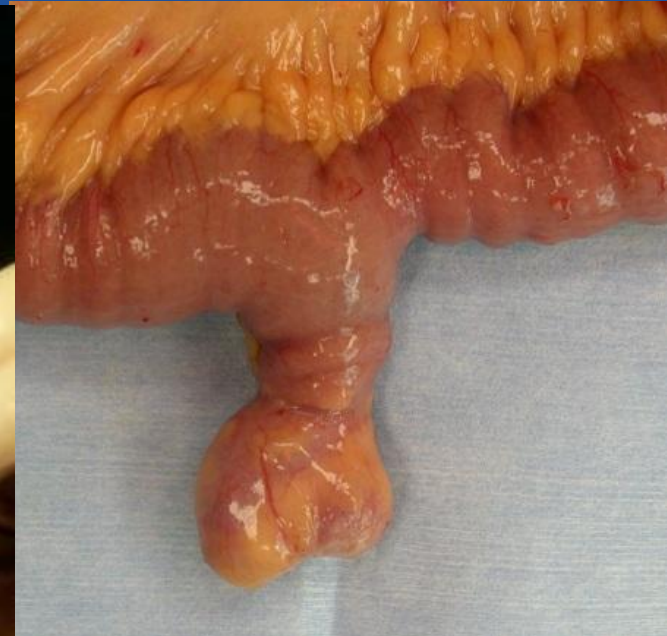
Uchylek Meckela może być jednak punktem wyjścia rozmaitych procesów chorobowych, które mogą się ujawniać w różnym wieku, także w dzieciństwie.

Uchylek Meckela

Nie różni się w symptomatologii, przebiegu i następstwach od ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego.

Leczenie jest operacyjne i polega na usunięciu uchyłka Meckela drogą laparotomii lub laparoskopowo.

Zespół ostrej moszny

Zespół występujących nagle i silnie wyrażonych objawów: bólu jądra, zaczerwienienia i obrzęku skóry moszny.

Zespół ostrej moszny

Do najczęstszych przyczyn ZOM należą:

- skręt przyczepków jądra i najądrza (50-70%),
- stany zapalne (20-30%),
- skręt jądra (10-15%),
- urazy (5-10%).

Objawy miejscowe:

- ból całego jądra (45-85%),
- zaczerwienienie i obrzęk moszny (30-65%),
- ból górnego bieguna jądra (20-30% wszystkich pacjentów i 50% pacjentów ze skrętem przyczepka).

Zespół ostrej moszny

Towarzyszące objawy ogólne:

- ból brzucha (15-20%),
- leukocytoza krwi obwodowej (10-20%)
- złe samopoczucie, nudności, wymioty (5-10%),
- podwyższenie temperatury ciała (5-10%),
- odmłodzenie obrazu białych krwinek (5-8%).

Zespół ostrej moszny

Leczenie operacyjne!!!

- Otwieramy worek mosznowy i sprawdzamy jądro, najądrze i przyczepek Morgagniego